

Reziliencia, boldogulási képesség és a szupervízió

Nemes Éva

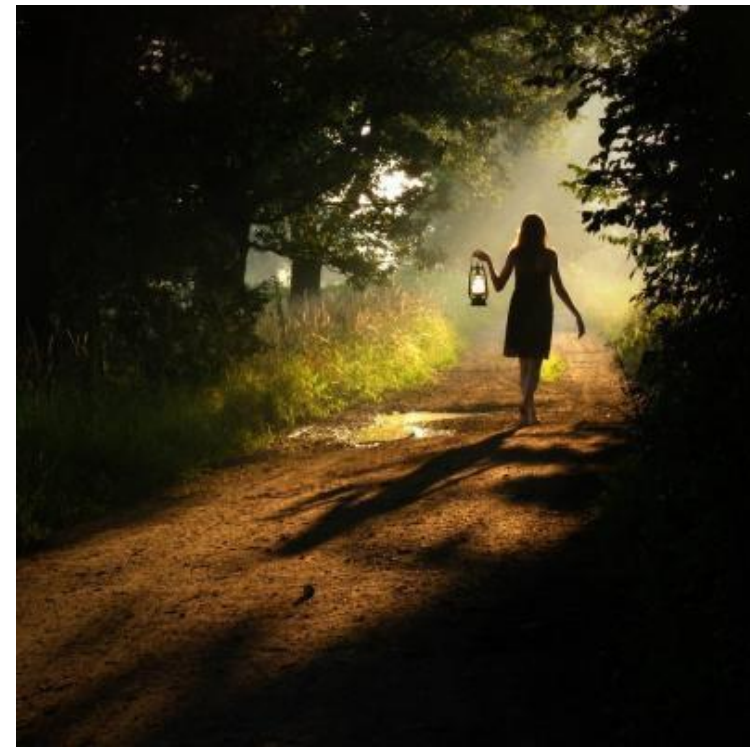
2016. 10. 21.

Kapcsolataink üzenete... Szupervíziós Vándorkonferencia,
Keszthely

Változó világ

- Változó környezet,
kiszámíthatatlan jövő
- Most zajlik. Mindenkit érint.
  - Kontinens, ország
  - Szakma, szervezetek
  - Fiatalok – minden generáció más
- Csak a változás állandó

Kihívások, megpróbáltatások

Mindennapok része, nem elkerülhető

Akadályok, szenvedés

Hogy vagyunk vele?

Hogyan lehet erre felkészülni?

Kihívások, megpróbáltatások

Sémák, minták

Mi történik, amikor a korábban használt megoldásmódok nem működnek??

- Félelem, szorongás, stressz

Mi segít a megküzdésben, a boldogulásban?

Reziliencia

Reziliencia fogalma

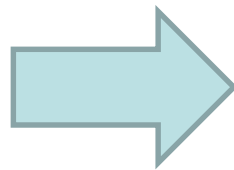

„Salire” (ugrani) – „re-salire” (hátra-vissza ugrani)

Rugalmas ellenállási képesség - sikeres adaptáció erőteljes külső hatásokhoz

- Az ökológiai rendszerek:

egyensúlyi
állapot

rugalmas új
egyensúly

elvesztése   átrendeződés, fejlődés

A fogalom megjelenése a pszichológiában

Ferenczi Sándor, John Bowlby, Martin Seligman

- Súlyos trauma → új képességek, kreativitás → boldogulás

A reziliencia fogalma a pszichológiában

- A kitartás és alkalmazkodás képessége
- Testi-lelki szenvedés, nehéz élethelyzetek – **kreatív válasz**
- **Boldogulásra, érlelődésre, a kompetencia növelésére való képesség az erőforrások mozgósításával**
  - pszichológiai
  - biológiai
  - környezeti

Miért fontos a rezilienciával foglalkozni?

University of Pennsylvania, Pozitív Pszichológiai Kp

Mindenkinek szüksége van rá – jelen vannak az életünkben
Krízisparadigma (Ericson)– a krízis az emberi fejlődés része

A felkészülés lehetősége:

Reziliencia

- Fejleszthető
- Dinamikus folyamat
- Átalakít
  - bukás → siker
  - megpróbáltatás → kihívás
  - áldozat → túlélő
  - tehetetlenség → alkotó energia

Mikor működtetjük leggyakrabban?

1. Gyerekkori traumák feldolgozása
2. Mindennapi élet megpróbáltatásai
3. Krízishelyzet, váratlan, nagyobb trauma

1-3 →reaktív válasz

Mikor működtetjük leggyakrabban?

4. Aktív nyitás a külvilág felé

Fejlődés
Előrelépés
Új értelem
Cél

Mik a reziliens személyiség jellemzői?

A reziliens személyiség

- képes a helyzetet felismerni, újraértelmezni,
- a kudarcnak értelmet adni,
- felismerni a váratlan lehetőségeket, és
- megtalálni egy teljesen új megoldási módot.

A reziliens személyre jellemző képességek

1. Az érzelmek felismerése, szabályozása

Érzelmi tudatosság, kontroll - nyugodtnak maradni
nyomás alatt is

Az érzelmek „fertőzőek”

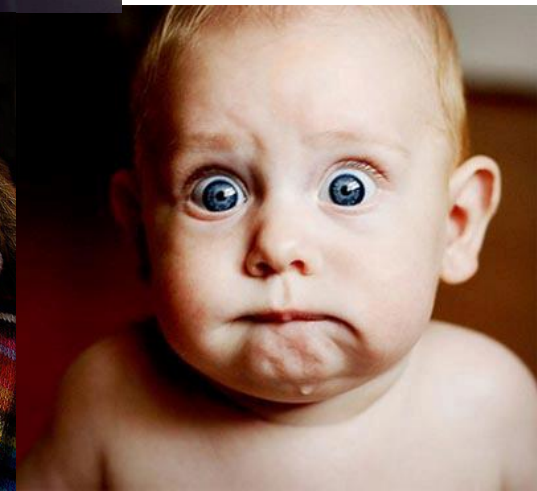
Az érzelmek megélése

Az érzelmek felismerése

- Mind a pozitív, mind a negatív érzéseknek létjogosultságuk van

Az érzelmek felismerése, szabályozása

„Dühbe gurulni könnyű. Dühbe gurulni a megfelelő emberre, a megfelelő időben és a megfelelő módon, nehéz.” Arisztotelész

Érzelmeink szabályozása

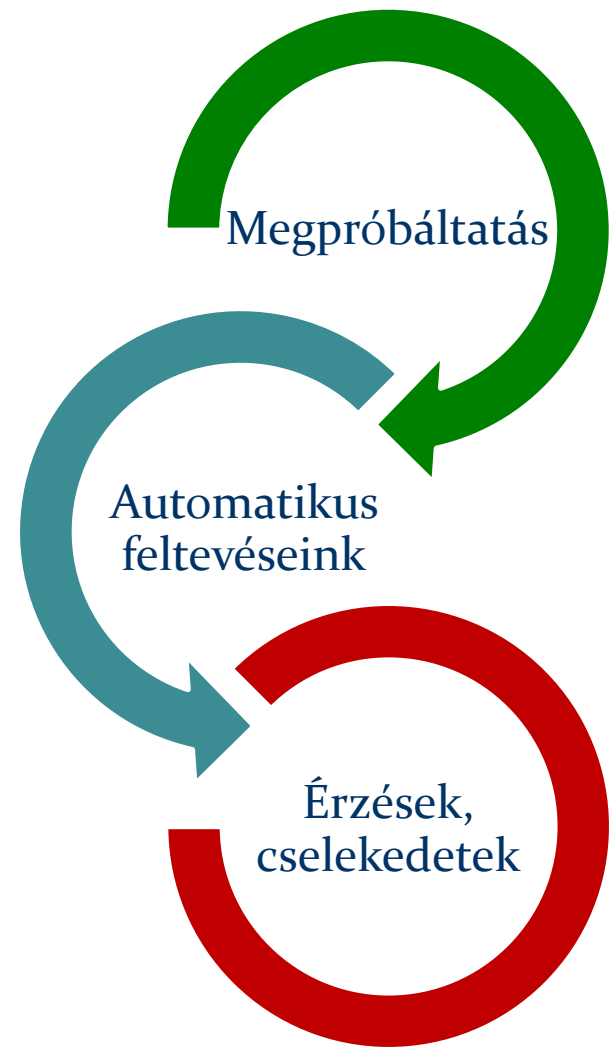
Érzelmeink és viselkedésünk kiváltó oka = ahogyan az adott eseményt értelmezzük.

Érzelmeink szabályozása

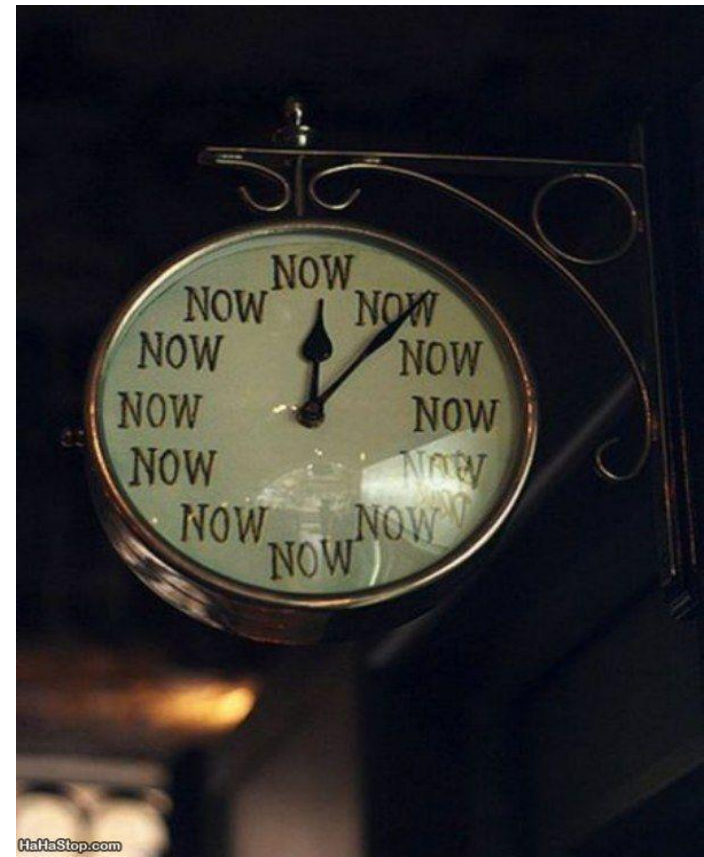
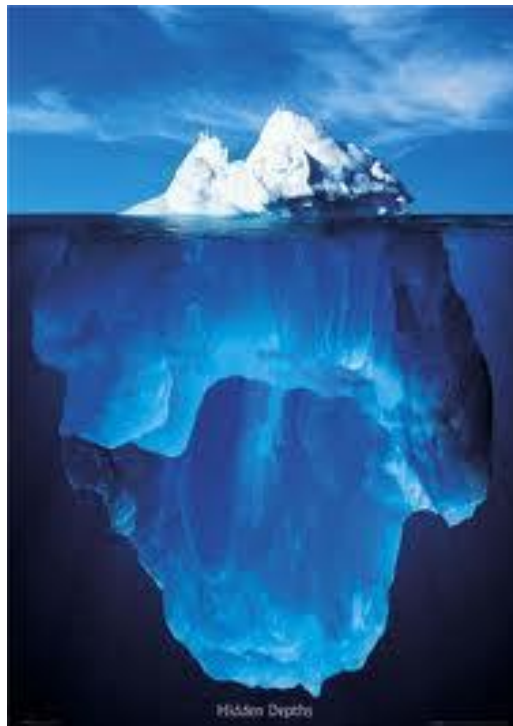

- Mit érzek?
- Mit jelent ez az érzés nekem?
- Milyen gondolat, feltevés váltotta ki?
- Mi köze ennek a történetekhez?

2. Impulzus kontroll

- Nem „zsigerből” reagálni
- „Állj meg és gondolkodj!”
- Számolj háromig!
- Mire „ugrom” mindig?

Impulzus kontroll

- A vágyteljesítés késleltetése – felelős döntés

3. Realista optimizmus

- Pozitív életszemlélet, a realitások elfogadása
- Optimista attitűd - védelem a depresszió ellen

4. Rugalmas gondolkodás (Oksági elemzés)

- **Perspektíva váltás**
- Mi a probléma valódi oka?
- Többféle nézőpont – mit lát a „másik”?
- Gondolkodási sémák, csapdák

5. Empátia

- Mit érez a másik? Mi az ő valósága?

Az empátia, mint aktív cselekvés

- A perspektíaváltás képessége
- Ítékezés mentes megközelítés
- Beazonosítani, megérteni a másik érzéseit
- Kommunikálni, visszajelezni a másiknak, hogy megértjük

Empátia

- Törődés, érdeklődés – támogató kapcsolatok
- **Szociális háló: védelmi rendszer**

6. Személyes hatékonyság érzete

- Hatékonyság megélése
- Kontroll a saját életünk felett – felelősség, felhatalmazás
- Hit a cselekvési képességünkben
- Képesek vagyunk alakítani a sorsunkat?

7. Nyitás a külvilág felé

- A segítség kérés képessége
- Nyitottság az új kihívások felé
- A hibázás bevállalása

Fejlődés
Előrelépés
Új értelem
Cél

A reziliens személyre jellemző képességek

A szupervízió működése

- Zárt, biztonságos lélektani tér
- Ítékezés mentes megközelítés
- Történet megosztás - tudatosítás
- Érzelmek beazonosítása
- Perspektíva váltás - a helyzet újraértelmezése

Látni a saját árnyékunkat

Segítőként:

Hogyan vagyok én mindezzel?

Hogy vagyok az érzéseimmel?

Hogy vagyok az ítélkezéssel?

Mik az érzékeny pontjaim?

Mi az én perspektívám?

Mi az, ami rajtam múlik?

**Reziliencia fejlesztése – a gondolkodásmódom
megváltoztatása**

Reflexió és gyakorlás, gyakorlás...

SZUPERVÍZIÓ

Felhasznált irodalom:

Reivich, K., & Shatte, A. (2003). *The resilience factor: 7 keys to finding your inner strength and overcoming life's hurdles*. New York: Broadway Books.

Köszönöm a figyelmet!

nemes.eva@kre.hu